

Aleg. 257.

Sprawozdanie

komisyi przemysłowej o wniosku posła Antoniewicza i towarzyszy w sprawie zakazu moczenia lnu i konopi oraz opodatkowania przemysłu domowego.

Wysoki Sejmie!

Wysoki Sejm przekazał Komisyi przemysłowej następujący wniosek p. Antoniewicza i towarzyszy z dnia 4. marca 1893.:

Poleca się Wydziałowi krajowemu, by w porozumieniu z c. k. Rządem postarał się w drodze odpowiedniej:

- a) o usunięciu, albo przynajmniej o uregulowaniu zakazu moczenia konopi i lnu po rzekach i potokach, jako przynoszącego wielką szkodę tkackiemu przemysłowi domowemu i powodującego wzmaganie się nędzy wśród ludu;
- b) o ponowieniu wezwania do władz, by takowe na przemysł domowy podatków nie nakładały.

Co do punktu pierwszego. Od długiego szeregu lat, zwłaszcza zaś od r. 1876. sprawą tą zajmował się Wydział krajowy. Wielorako kollidujące ze sobą interesa sprzeczne, ekonomiczne i sanitarne uczyniły tę sprawę jedną z zawilszych administracyi publicznej w bardzo wielu krajach, a że i nauka bardzo długo wahała się w orzeczeniu co do szkodliwości moczenia lnu i konopi w wodach bieżących i stojących, znajdujemy w przepisach administracyjnych znaczne różnice.

Niedziw, że sprawa ta u nas dotąd uregulowaną nie została. Od dłuższego czasu jednak, w miarę jak zajęto się żywiej gospodarstwem rybnym w wodach publicznych i prywatnych, zaczęły się uzalania na zanieczyszczanie wód. Nadewszystko jednak względy sanitarne, nieustawanie chorób nagminnych, pobudzały władze do wykonywania ściślejszego nadzoru obowiązujących przepisów, a obawa cholery w roku ubiegłym wywołała potrzebę ostrych poleceń.

Nie ulega wątpliwości, że sprzeczne te interesa wymagają rychło odpowiedniego uregulowania. Ważna dla kraju naszego, jeszcze dotąd bardzo rozpowszechniona a zasługująca na rozwój uprawa lnu i konopi bez środków moczenia lnu i konopi obejść się nie może, z nią zaś

wiąże się ściśle sprawa bytu i rozwoju przemysłu tkackiego i powroźnictwa. Gdy o użyciu sztucznych, chemicznych sposobów przyrządzania włókna z lnu i konopi mowy być nie może, potrzeba koniecznie zabezpieczyć tej gałęzi produkcji rolniczej możliwość bytu, przez uregulowanie sposobów należytych użycia wód bieżących czy stojących do tego celu.

Równocześnie jednak stwierdzona przez naukę i niezawodne doświadczenie szkodliwość zanieczyszczenia wody moczeniem lnu i konopi nie tylko dla ryb, ale i dla bydła, a przede wszystkim udowodniona szkodliwość takiej wody dla organizmu ludzkiego, wymaga środków wielkiej ostrożności.

Pogodzenie sprzecznych interesów jest konieczne. Gdy jednak ani czas, ani inne warunki nie dają komisji przemysłowej możliwości, ażeby ocenić należyte wszystkie współdziałające czynniki, stopień szkodliwości, naturę i wartość używanych w różnych krajach urządzeń, gdy materiały, jakie miała przed sobą, zwłaszcza opinie krajowej Rady zdrowia z jednej, a towarzystw gospodarskich i innych z drugiej strony, nie wyczerpują dostatecznie całości kwestyi, słowem gdy komisja przemysłowa nie może uznać się kompetentną do przedstawienia Wysokiemu Sejmowi merytorycznych postanowień, komisja ma zaszczyt zalecić do przyjęcia jedynie wnioszek zlecający Wydziałowi krajowemu, w porozumieniu z krajową Radą zdrowia, oraz z komisją krajową dla spraw rolniczych dalsze zajęcie się tą sprawą.

Co do punktu drugiego. Wniosek p. Antoniewicza i tow. w sprawie nakładania podatków na przemysł domowy, jest tylko dowodem, że dotychczasowe usiłowania Sejmu, Wydziału krajowego w obronie przemysłu domowego przed fiskalizmem, nie były dostatecznie skutecznymi. Powołując się na swoje sprawozdanie o sprawozdaniu Wydziału krajowego z czynności na polu przemysłu, komisja przemysłowa ma zaszczyt zalecić Wysokiemu Sejmowi następującą rezolucję do przyjęcia:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

I. Poleca się Wydziałowi krajowemu, ażeby tenże w porozumieniu z krajową Radą zdrowia i komisją krajową dla spraw rolniczych obmyślił sposoby uregulowania sprawy moczenia lnu i konopi, któreby z jednej strony zabezpieczyły dalszy byt i rozwój uprawy lnu i konopi, oraz domowego przemysłu tkackiego, a z drugiej zabezpieczały wody od zatruwania tak szkodliwego dla ludzi, bydła i ryb.

II. Wzywa się c. k. Rząd, ażeby tenże ściśle przestrzegał, by przemysł domowy z wolą ustaw wolny od podatków, nie był podatkami obciążany.

Lwów 16. maja 1893.

Przewodniczący:
Czartoryski w. r.

Sprawozdawca:
Dr. Rutowski w. r.